

Cadrul conceptual al manualului: concepte cheie

Concepte cheie în ECD/EDO – instrumente pentru cetățeanul activ

Concentrându-se pe concepte, această carte urmează o abordare clasică didactică a domeniului civic și altor domenii de educație. Conceptele sunt extrase din teorie, dar în predare și învățare ele nu creează un cadru teoretic sistematic. Mai degrabă, ele sunt selectate deoarece acestea sunt instrumente utile pentru elev.

Conceptele oferă structuri cognitive care permit elevilor să integreze noi informații într-un context semnificativ și să și le amintească mai ușor (învățare constructivistă). Acest lucru este valabil în special pentru fapte și cifre pe care elevii ar fi trebuit să le învețe pe de rost. Conceptele ajută, de asemenea, atunci când se citește un ziar sau se ascultă știri, deoarece un aspect devine semnificativ atunci când este legat de un concept, cum ar fi democrație, putere, conflict sau responsabilitate. Conceptele sunt, prin urmare, esențiale în educația cetățeanului informat. Dar ele nu dau numai structură învățării cognitive; ele au, de asemenea, implicații pentru dezvoltarea valorilor și formarea abilităților. Aceste legături sunt demonstrate de către toate unitățile din această carte, după cum va fi prezentat în detaliu mai jos.

Elevii care au învățat să pună întrebări ghidate de concepte cheie din ECD / EDO vor fi mai bine echipați pentru a lucra cu noi informații și noi probleme în viitor (învățare pe tot parcursul vieții). Învățarea bazată pe concepte pregătește, de asemenea, elevii pentru studii mai avansate la un nivel academic unde ei pot ajunge la teorii care furnizează concepte.

Cum înțeleg și folosesc elevii conceptele cheie?

Gândirea și învățarea au mare legătură cu legătura dintre concret și abstract. Conceptele sunt produse abstracte, generalizate, de analiză și raționament. Elevii pot înțelege conceptele folosind două abordări, deductivă sau inductivă. Abordarea deductivă începe cu conceptul, prezentat de o prelegere sau un text, și apoi îl aplică la ceva concret, de exemplu o problemă sau o experiență. Abordarea inductivă este inversă, începând cu concretul și mergând către abstract. Cititorul va constata că unitățile din această carte urmează, în general, calea inductivă.

Conceptele cheie din această carte sunt, prin urmare, dezvoltate de la exemple concrete - adesea povești sau studii de caz. Atunci când elevii discută ceea ce reprezintă un exemplu în general, ei cer un concept care poate rezuma aceste aspecte generalizate. Profesorul decide când și cum să introducă conceptul.

Conceptele sunt instrumente de înțelegere pe care elevii le pot aplica noilor discipline. Cu cât folosesc un concept mai des, cu atât îl vor înțelege mai bine, și cu atât se vor apropia mai mult legăturile și interconexiunile (structuri cognitive). În loc să învețe fapte izolate pe de rost, elevii pot lega informațiile noi de cadrul de înțelegere pe care l-au dezvoltat deja.

Cum poate fi adaptat acest manual?

Unitățile de învățare descriu prima dintre cele două etape importante de învățare, trecerea de la concret la abstract. Acestea furnizează instrumentele și îi lasă pe profesori și elevi să decidă cum să le folosească. Acesta este al doilea pas - de la abstract înapoi la concret. Nu numai nevoile și interesele elevilor variază - problemele și materialele, cadrul instituțional și tradițiile educaționale variază, de asemenea, de la țară la țară. Acesta este punctul de plecare pentru adaptarea acestui manual.

Unitățile de învățare din această carte oferă instrumente care susțin educația politică, formarea de aptitudini și dezvoltarea de atitudini. Ele nu se referă la problemele dintr-o anumită țară la un anumit moment, dar cititorul va găsi frecvent sugestii ca profesorul sau elevii să colecteze materiale care leagă unitățile de învățare de contextul din țările lor. Editorii și traducătorii, precum și profesorii ar trebui să fie conștienți de acest decalaj, care a fost lăsat în mod deliberat. Așa cum fiecare țară dezvoltă propria tradiție referitoare la democrație, înrădăcinată în tradiția sa culturală și dezvoltarea socială, fiecare țară trebuie să dezvolte, de asemenea, versiunea sa echivalentă de ECD / EDO, prin adăugarea de referințe la sistemul său de învățământ și școlar, cadrul instituțional al sistemului său politic, problemele politice și procesele de luare a deciziilor.

Ce concepte cheie sunt incluse în acest manual?

Harta conceptelor de mai jos, proiectată în cercuri concentrice, prezintă conceptele cheie care au fost incluse de către unitățile de învățare din acest manual.

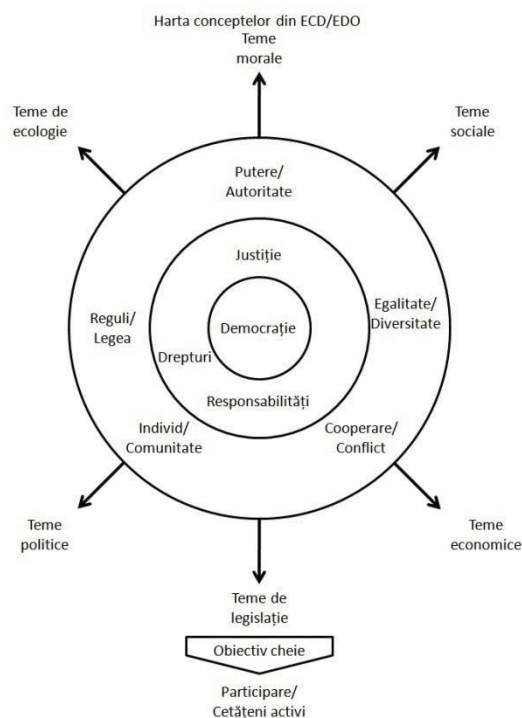
Democrația este în centrul hărții pentru a indica faptul că acest concept este prezent în fiecare context al ECD / EDO. Participarea la comunitatea democratică de către cetățeni activi este obiectivul cheie al ECD / EDO, și acest lucru este reflectat de poziția focală a acestui concept.

În ciclul următor, sunt abordate trei elemente cheie ale democrației: drepturile, responsabilitatea și justiția. Acestea se referă la trei condiții interdependente și importante care sunt necesare pentru ca democrațiile să reușească.

Cetățenilor trebuie să li se acorde, și să utilizeze activ, drepturi fundamentale ale omului care să le permită să participe la procesele decizionale - de exemplu, dreptul la vot, libertatea de expresie, libertatea presei, egalitatea în fața legii, și dreptul la regula majorității. Democrația este competitivă - există o concurență între interese, idei și valori - iar bunurile de valoare sunt rare. Cu toate acestea, oportunitățile de influențare a luării deciziilor, în special în economiile de piață concurențială, sunt inegal distribuite, și în societate există distribuția inegală a bunăstării și oportunităților. Dacă și în ce măsură rezultatele distribuției economice și sociale trebuie să fie corectate (justiția socială) reprezintă o problemă politică. Cetățenii pot și ar trebui să-și folosească drepturile pentru a-și proteja interesele, dar nicio comunitate nu poate supraviețui în cazul în care membrii săi nu sunt dispuși să aibă grijă unul de altul sau de interesele lor comune (responsabilitate). Această scurtă schiță arată că conceptele nu sunt de sine stătătoare, ci sunt legate unul de altul prin tensiuni care trebuie să fie echilibrate, și, prin urmare, înțelese.

Celelalte concepte, aranjate în cercul exterior, sunt legate de aceste concepte centrale și între ele în mai multe moduri.

Săgețile indicând spre exterior indică faptul că toate aceste concepte pot fi utilizate în soluționarea problemelor de diferite tipuri - morale, sociale, economice, juridice, politice sau de mediu.

Concepte cheie și dimensiuni ale învățării în ECD/EDO

Conceptele cheie sunt legate atât de obiectul unităților de învățare, cât și de cele trei dimensiuni ale învățării în materie de ECD / EDO care au fost deja prezentate în introducere. Următorul tabel arată cu ce contribuie unitățile de învățare la predarea despre, prin și pentru democrație și drepturile omului. De asemenea, tabelul arată cum și de ce unitățile de învățare au fost grupate în patru titluri (Teme/Parți) care se referă la aspectele cheie ale ECD / EDO:

1. Individ și comunitate;
2. Asumarea răspunderii;
3. Participare;
4. Putere și autoritate.

Organizate în conformitate cu aceste patru teme, unitățile de învățare formează un curs. Partea 1 începe cu individul iar apoi se concentrează pe societate - interacțiunea socială, stereotipurile, diversitatea și pluralismul, pluralismul și conflictul. Partea 2 ridică problema: cine ar trebui să-și asume responsabilitatea în comunitate. În partea 3, unitatea de învățare 7 (Producerea unui ziar) este autonomă, deoarece această unitate se apropie cel mai mult de acțiunea în comunitate - în acest caz, comunitatea școlară. În cele din urmă, partea 4 analizează legea, legislația și politica, atât la nivel general cât și în contextul unui parlament al școlii.

Nr. Temă și al unităților de învățare asociate	Titlu	Concept cheie în ECD/EDO	Predare despre – prin – pentru democrație și drepturile omului		
			„despre”	„prin”	„pentru”
Partea 1: Individ și comunitate și unitățile de învățare asociate (1,2,3,4)					
1	Stereotipuri și prejudecăți. Ce este identitatea? Cum îi percep pe ceilalți, cum mă văd ei?	Identitate Individ și comunitate	Percepție reciprocă Stereotipuri Prejudecată Identitatea individului și a grupului	Schimbarea perspectivelor	Recunoașterea și punerea la îndoială a stereotipurilor și prejudecăților
2	Egalitate. Ești mai egal decât mine?	Egalitate Discriminare Justiție socială	Discriminare în societate Egalitatea ca drept uman fundamental	Apresiasi diferenței și asemănării Schimbare în direcția perspectivei victimelor discriminării	Contestarea situațiilor de discriminare Raționament moral
3	Diversitate și pluralism. Cum pot oamenii să trăiască împreună în pace?	Diversitate Pluralism Democrație	Pluralismul și limitele sale Drepturi și educație egale Protejarea persoanelor sau grupurilor vulnerabile prin tratatele privind drepturile omului	Toleranță Centrare pe probleme mai degrabă decât pe oameni	Discuție democratică Dezbateri de explorare Negociere
4	Conflict. Ce este de făcut dacă nu suntem de acord?	Conflict Pace	Situație în care ambele părți câștigă Dorințe, nevoi, compromis	Non-violență	Model de soluționare a conflictelor în șase etape
Partea 2: Asumarea responsabilității și unitățile de învățare asociate (5,6)					
5	Drepturi, libertăți și responsabilități. Care sunt drepturile noastre și cum sunt ele protejate?	Drepturi Libertăți Responsabilitate	Nevoi de bază Dorințe Demnitate umană Responsabilități și protejarea drepturilor omului	Conștientizarea răspunderii personale	Identificarea și contestarea încălcărilor drepturilor omului
6	Responsabilitate. Ce tipuri de responsabilități au oamenii?	Responsabilitate	Responsabilități legale, sociale, morale Rolul ONG-urilor în societatea civilă	Raționament moral Soluționarea dilemelor (conflicte de responsabilitate)	Asumarea responsabilității personale

Nr. temă și al unităților de învățare asociate	Titlu	Concept cheie în ECD/EDO	Predare despre – prin – pentru democrație și drepturile omului		
			„despre”	„prin”	„pentru”
Partea 3: Participare și unitățile de învățare asociate (7)					
7	Un ziar al clasei. Înțelegerea mass-media prin producerea de mass-media	Democrație Opinia publică	Tipuri de presă tipărită Scopul secțiunilor de știri	Libertatea informației și expresiei Planificare Luarea în comun a deciziilor	Asumarea responsabilității personale pentru un proiect
Partea 4: Putere și autoritate și unitățile de învățare asociate (8,9)					
8	Norme și lege. De ce fel de norme are nevoie o societate?	Norme și lege Statul de drept	Scopul legii Legea civilă, legea penală, Criterii pentru o lege bună	Identificarea legilor corecte	Respectarea legii
9	Guvern și politică Cum ar trebui guvernată societatea?	Putere și autoritate Democrație Politică	Forme de guvernare (democrație, monarhie, dictatură, teocrație, anarhie). Responsabilități ale unui guvern	Libertatea de gândire și expresie Gândire critică	Dezbateri

Gruparea unităților de învățare în conformitate cu aspectele cheie oferă profesorului o flexibilitate mai mare în planificarea lecției. Problemele ridicate de către elevi într-o unitate de învățare anticipează adesea schimbarea perspectivei într-o unitate de învățare ulterioară, ceea ce permite profesorului să răspundă mai bine nevoilor elevilor.

Așa cum s-a descris mai sus, toate unitățile de învățare din acest manual urmează o abordare inductivă. Tabelul arată categorii legate de aceste concepte cheie în cadrul unităților de învățare (învățare despre democrație și drepturile omului). A doua dimensiune a învățării în materie de ECD / EDO, dezvoltarea atitudinilor și valorilor democratice, se abordează direct în Partea 2, Asumarea responsabilității. Există, totuși, o dimensiune a valorilor în fiecare unitate de învățare, după cum arată rubrica „Predarea prin democrație și drepturile omului”. A treia dimensiune a învățării în materie de ECD / EDO, a învăța cum să participi în cadrul comunității (învățare pentru democrație și drepturile omului), este de asemenea abordată în fiecare unitate de învățare, Unitatea 5 concentrându-se cel mai mult pe această dimensiune.

Activitățile didactice includ casete despre învățarea conceptuală. Aici, nu numai că sunt explicate conceptele cheie, dar sunt introduse și alte concepte care sunt importante în contextul lecției.

Puzzle-ul de concepte – un model de învățare constructivistă

Puzzle-ul de concepte este prezent în întreaga carte ca un leitmotiv. El reapare pe pagina de titlu a fiecărei unități, cu piesa referitoare la conceptul cheie al acelei unități prezentată în prim-plan. Aici, cele nouă ilustrații au fost puse împreună pentru a forma un puzzle complet. Această imagine poate fi citită în diverse moduri.

În primul rând, textul din fiecare imagine clarifică conceptul de ECD / EDO pe care artistul, Peti Wiskemann, l-a avut în minte. Apoi, prin conectarea celor nouă imagini, puzzle-ul indică faptul că cele nouă concepte sunt legate în mai multe moduri și formează un tot semnificativ.

Cu toate acestea, puzzle-ul ne dă impresia că setul de concepte cheie din această carte este complet în sine, și că niciun element nu poate fi omis sau adăugat. Privit din acest unghi, puzzle-ul ar putea părea că transmite un mesaj care induce în eroare, sugerând că nicio alegere didactică nu a fost făcută în cadrul conceptual al acestui manual.

Desigur, aceste nouă concepte nu formează un sistem închis de teorie sau înțelegere. Mai degrabă, ele au fost alese pentru că am considerat ca sunt deosebit de importante sau utile. Altele ar fi fost de asemenea interesante, de exemplu bani, putere sau ideologie. Manualul oferă un set de instrumente, mai degrabă decât o teorie, și este deschis adaptării și completărilor.

Pe de altă parte, încercarea de a înțelege este o căutare de sens, și constructivismul concepe procesul de

învățare ca un efort de a crea sens. Elevii corelează informațiile noi cu ceea ce ei deja știu și ceea ce au înțeles deja. Puzzle-ul poate fi astfel citit ca un simbol al modului în care sensul este creat de un elev. Elevii vor încerca să coreleze conceptele cheie ale ECD / EDO. Procedând astfel, ei vor crea propriul puzzle în mintea lor, cu diferite corelări și aranjarea proprie individuală a elementelor. Poate că ei vor descoperi lacune sau legături care lipsesc și vor pune întrebări care trec dincolo de scopul celor câtorva concepte cheie din această carte. Rezultatele lor vor fi diferite, iar puzzle-ul va reflecta acest lucru afișând conceptele într-o ordine diferită față de diagrama și tabelul de mai sus. Elevii pot face greșeli atunci când creează puzzle-uri proprii și astfel aceștia ar trebui să își împărtășească rezultatele în clasă. Dacă este necesar, un elev sau profesor ar trebui să îi corecteze (deconstrucție).

Când profesorul utilizează acest manual și pregătește lecții, el va avea o idee în minte cu privire la modul în care aceste concepte sunt corelate și modul în care elevii pot, sau ar trebui să le înțeleagă.

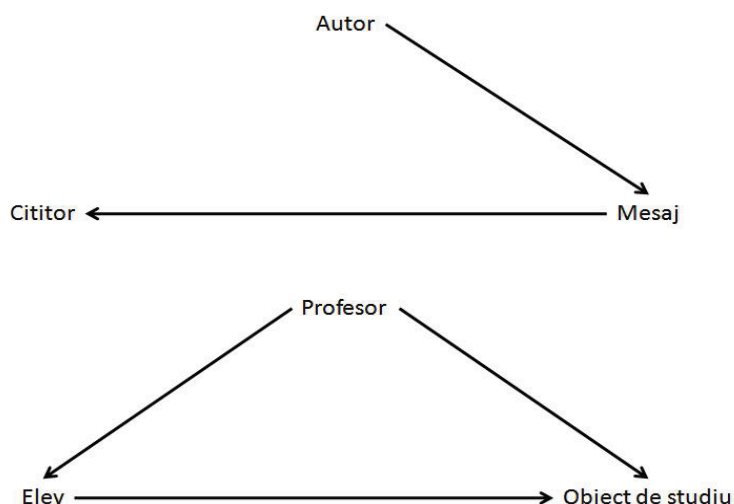
Așa cum spune un proverb, o imagine spune mai mult decât o mie de cuvinte. Astfel, acest puzzle poate spune cititorului o mulțime de lucruri despre conceptele cheie din această carte, despre implicațiile de a face alegeri didactice și despre învățarea constructivistă.

Imaginile susțin cititorul activ (metarefecție)

Acest capitol a abordat o idee abstractă - conceptele. Autorul are o sarcină dificilă în a face mesajul său clar și cititorul are o sarcină dificilă în a-l înțelege. Această experiență împărtășită a autorului și cititorului are multe în comun cu interacțiunea dintre profesori și elevi. Prin urmare, merită să se reflecte cu privire la comunicarea dintre autor și cititor în acest capitol. În acest sens, folosim încă o dată o abordare inductivă, făcând apel la o experiență concretă, comună, în scopul de a obține o viziune generală care poate fi aplicată în alte domenii, în special de predare și învățare.

Cercetările au arătat că mulți utilizatori de cărți se uită la imagini și diagrame înainte de a studia textul. Puterea imaginilor rezidă în apelul lor estetic la imaginația noastră și în concentrația lor de informații. Punctul lor slab este faptul că aceste informații sunt transmise non-verbal. Privitorul poate construi o idee în minte care să fie în contradicție cu intenția autorului.

Autorul, cititorul și mesajul formează o relație triunghiulară. În această structură, un element este întotdeauna absent din relația dintre celelalte două. Acest lucru înseamnă că autorul nu are control complet asupra mesajului pe care cititorul îl formează în mintea sa, la fel cum niciun profesor nu poate decide ceea ce un elev își amintește sau uită în cele din urmă. Cu toate acestea, în cazul în care cititorul este interesat și dispus să afle dacă modul în care a înțeles imaginea este corect - dacă aceasta corespunde mesajului intenționat de autor - atunci autorul ar trebui să furnizeze un text care comentează sau explică imaginea.

Este interesant de comparat structura comunicării dintre autor și cititor cu cea a profesorului și elevilor în modelul triunghiului didactic. Există analogii structurale și diferențe semnificative. În ambele cazuri, există o structură triunghiulară, ceea ce înseamnă că niciun element sau jucător nu domină întregul. Autorii comunică cu cititorii lor printr-un mijloc, cum ar fi acest manual. Aceasta este, de obicei o comunicare unilaterală. Autorul și cititorul se întâlnesc rar personal, iar autorul nu primește feedback regulat. Autorul nu are control complet asupra mesajului care se naște în mintea cititorului.

În clasă, profesorul nu are control complet asupra proceselor de învățare ale elevului. Cu toate acestea, relația personală dintre elevi și profesor oferă feedback permanent, și personalitatea profesorului este factorul cel mai puternic în procesul de predare.

În timp ce se uită la o imagine, cititorul construiește un mesaj în minte și anticipează la ce să se aștepte atunci când citește textul pe care l-a oferit autorul. Poate că cititorul va constata că înțelegerea sa cu privire la imagine se confirmă, sau poate va experimenta deconstrucția unor elemente. Imaginile ajută la crearea unui dialog între autor și cititor, care are loc în mintea cititorului. Combinația de imagine și text sprijină cititorul activ - și gânditorul.

Citirea imaginilor este o abilitate cheie în așa-numita societatea informațională și elevii ar trebui să fie instruiți în dobândirea acestei abilități. Prin urmare, sugerăm ca profesorul să împărtășească acest puzzle cu elevii. Explicarea imaginii este o sarcină care revine fie profesorului fie elevilor. Profesorul ar putea-o folosi pentru a prezenta elevilor curriculum-ul pe care acest manual îl oferă, sau poate ca un rezumat la sfârșitul anului școlar. Elevii ar putea descompune puzzle-ul în nouă bucăți și l-ar putea reconstrui în funcție de curriculum-ul actual care a apărut în mintea lor. Prin împărtășirea combinațiilor lor cu caracter personal și a legăturilor dintre piesele puzzle-ului și conceptele pe care le reprezintă, elevii vor deveni conștienți de modalitățile lor de învățare și de înțelegere. Reflectând asupra acestei experiențe la nivelul învățării conceptuale, ei pot ajunge să înțeleagă că libertatea de gândire și de expresie nu sunt doar condițiile pentru luarea deciziilor democratice, dar, de asemenea, pentru lectură și învățare.